

Temat: „Gdyby szkoła zapytała mnie...” – projektowanie szkoły przyjaznej neuroróżnorodności

Czas: 45 minut

Grupa: uczniowie szkoły podstawowej lub ponadpodstawowej

Prowadzący: wychowawca klasy

Cele zajęć

Uczeń:

- analizuje szkolne sytuacje z perspektywy różnych sposobów funkcjonowania;
- rozpoznaje bariery, które mogą utrudniać naukę i uczestnictwo w życiu klasy;
- zastanawia się, jakie rozwiązania mogą wspierać różne osoby;
- rozwija empatię i gotowość do uwzględniania różnych potrzeb;
- współtworzy pomysły na bardziej przyjazną przestrzeń szkolną.

Przebieg zajęć

1. „Szkoła dla każdego?” – 5 minut

Nauczyciel zapisuje na tablicy zdanie:

„Szkoła powinna być taka sama dla wszystkich.”

Uczniowie pokazują, czy się z nim zgadzają, nie zgadzają lub nie mają zdania.

Następnie nauczyciel pyta:

„A co, jeśli różne osoby potrzebują różnych rzeczy, żeby osiągnąć ten sam cel?”

Krótką dyskusję prowadzi do pojęcia neuroróżnorodności.

2. „Ta sama sytuacja, różne doświadczenia” – 10 minut

Nauczyciel przedstawia jedną sytuację:

„Cała klasa ma wykonać zadanie w grupach. W sali jest głośno, kilka osób mówi jednocześnie, nauczyciel podaje instrukcję ustnie, a na wykonanie zadania pozostaje 15 minut.”

Uczniowie zastanawiają się, jak ta sama sytuacja może być odebrana przez różne osoby.

Pytania:

- Komu może być łatwo?
- Komu może być trudno?
- Co może powodować przeciążenie?
- Co mogłoby pomóc?
- Czy zmiana warunków oznacza „ułatwianie komuś życia”, czy tworzenie możliwości udziału?

3. „Gdyby ktoś mnie zapytał...” – 10 minut

Każdy uczeń otrzymuje kartkę z niedokończonymi zdaniami:

„Łatwiej uczyć się, gdy...”

„Trudniej mi się skupić, gdy...”

„Pomaga mi, kiedy nauczyciel...”

„Kiedy jestem przeciążony/przeciążona, potrzebuję...”

„Chciałbym/chciałabym, żeby w szkole...”

Uczniowie wybierają tylko te pytania, na które chcą odpowiedzieć.

Możliwe jest udzielenie odpowiedzi anonimowo.

4. „Projektujemy szkołę przyjazną neuroróżnorodności” – 15 minut

Uczniowie pracują w grupach. Ich zadaniem jest stworzenie **5 zasad szkoły przyjaznej dla neuroróżnorodności**.

Mogą dotyczyć m.in.:

- sposobu przekazywania poleceń;
- organizacji sprawdzianów;
- hałasu i bodźców;
- możliwości zrobienia krótkiej przerwy;
- komunikacji nauczyciel–uczeń;
- pracy w grupach;
- przewidywalności i informowania o zmianach;
- możliwości zadawania pytań;
- szacunku dla różnych sposobów komunikowania się.

Każda grupa przedstawia swoje propozycje.

Nauczyciel wspólnie z klasą wybiera kilka zasad, które są najbardziej praktyczne i możliwe do zastosowania w codziennym funkcjonowaniu klasy.

5. „Najważniejsze pytanie” – 5 minut

Nauczyciel kończy zajęcia pytaniem:

„O co szkoła powinna częściej pytać uczniów?”

Uczniowie podają swoje propozycje.

Nauczyciel może zapisać je na tablicy pod wspólnym hasłem:

„CZY KTOŚ CIĘ O TO ZAPYTAŁ?”

Na zakończenie nauczyciel podkreśla, że szkoła przyjazna neuroróżnorodności nie polega na tym, że wszyscy otrzymują dokładnie to samo. Chodzi o tworzenie takich warunków, w których **różne osoby mogą uczyć się, komunikować i uczestniczyć w życiu szkoły w sposób odpowiadający ich potrzebom.**

Efekt zajęć

Rezultatem zajęć jest przygotowana przez uczniów lista konkretnych rozwiązań i zasad, które mogą zostać wykorzystane przez wychowawcę do dalszej pracy z klasą oraz jako głos uczniów w kampanii „Szkoła przyjazna dla neuroróżnorodności”.